

Jinan, posvátný strom: pěstování na zahradě, sklizeň a využití plodů

Na zemi žije již 160 milionů let, choroby i škůdci jsou na něj krátkí, je odolný a dlouhověký. Zdobí zahrady buddhistických chrámů a léčí naše nemoci. Jinan je zázračný strom...

O jinanech v poslední době slyšíme především v souvislosti s jejich téměř zázračnými léčebnými účinky. Výtažky z listů údajně pomáhají například léčit astma, zažívací potíže, pozitivně působí na oběhový systém, zlepšují paměť a koncentraci, tudíž se ginkgo užívá preventivně proti rozvoji Alzheimerovy choroby. Určitě bychom našli i další příklady jeho léčebných účinků. Plody jinanu jsou každopádně velmi chutné a sám pomalu rostoucí strom s fascinující historií je krásnou ozdobou zahrady.

Posvátný strom z dávnověku

Jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*) je potomkem pravěkých jehličnanů, ale řadíme ho mezi listnaté stromy. Jako jediný přežil z čeledi, která se před 160 miliony let vyskytovala v mnoha oblastech světa včetně Evropy. Dlouho se lidé domnívali, že z volné přírody tento strom vymizel, ale ukázalo se, že dosud divoce roste v Číně. Ve východní Asii je jinan posvátným stromem, který se vysazuje v blízkosti taoistických a buddhistických chrámů. Protože stromu trvá tři lidské generace, než vyrostе, říkalo se mu „strom děda a vnuka“. Když byla v roce 1945 svržena atomová bomba na Hirošimu, vše živé kolem zahynulo. Výjimkou byly pouze čtyři staré jinanové stromy, které na jaře opět rozkvetly. Ostatně tajemného stromu si všiml i Jaroslav Foglar, který jej umístil kamsi do tajemných Stínadel, kde po něm pátrala parta Rychlých šípů.

Jinan v zahradě

Poslední dobou se jinan stává ozdobou okrasných zahrad. Vypadají zajímavě, mají minimální nároky, snášejí znečištěné ovzduší i zasolené půdy a mají jen skromné nároky na stanoviště. Nejraději však přece jen mají propustnou, sušší jílovitou hlínu. Za miliony let své existence si už tento strom vytvořil dokonalou imunitu, proto netrpí žádnými škůdci ani chorobami. Během růstu nezasahujeme řezem do přirozeného tvaru jeho koruny. Stromy jsou buď

samčí, nebo samičí. **Ale pozor, jen samčí rostliny jsou vhodné do blízkosti domů, protože plody samičích stromů mohou nepříjemně zapáchat.**

Jinan roste většinou pomalu, průměrně přirůstá méně než 30 cm za rok, a to v období od konce května do konce srpna. Ale růst je nepředvídatelný, jeden rok strom neroste třeba vůbec a druhý rok může vyrůst i o metr. Navíc to zřejmě vůbec nesouvisí s vodou nebo dostatkem živin. Strom začíná plodit ve věku 35 let, jeden samčí strom stačí pro opylování pěti samičích. Listy je nejlépe sklízet na konci léta nebo časně na podzim těsně před tím, než začnou měnit barvu.

Plody jinanu nevoní, ale chutnají

Od nepaměti byla pražená semena jinanu považována za vybranou lahůdku. Ze samičích květů dozrávají plody ve tvaru švestky. Mají masitou slupku, která kryje jedlý bílý oříšek. Jinanové oříšky se podávaly během čajového obřadu jako moučník nebo s rýžovým vínem saké. Semena sbíráme v říjnu a listopadu. Dužnina plodů obsahuje organické kyseliny, které páchnou trochu jako žluklé máslo a dráždí pokožku, proto je raději loupeme v rukavicích.

Práci může usnadnit máčení či blanšírování. Nasbíraná semena můžeme neoloupaná uchovávat v ledničce až do doby, kdy začnou klíčit, což bývá někdy v únoru nebo březnu. Pokud je necháme v teple, vyklíčí dříve. Lze konzumovat i syrová semena, ale jen ve velmi malých množstvích, protože obsahují látku rozkládající vitamin B6. Teplo, například pražení, tuto látku zničí a my si můžeme pochutnat na masitých semenech zvláštní, mírně nahořklé chuti. Velmi dobré jsou pečené, chutnají jako něco mezi bramborou a jedlým kaštanem. Vařené plody můžeme přidávat do polévek či kaší.

<https://www.ireceptar.cz/zdravi/jinan-posvatny-strom-pestovani-na-zahrade-sklizen-a-vyuziti-plodu.html>

25. 04. 2016 Autor: Hana Kováříková